

Optagelse af filmen

Af Rolf Gilberg

Navarana, Maren Boasen, ved en pause i optagelserne med Knud Rasmussens sekretær og instruktørassistent Emmy Langberg.

Da Knud Rasmussen i juli 1933 havde sat alle 7. Thule Ekspeditionens videnskabelige arbejds hold igang, kunne han koncentrere sin indsats om at optage filmen, »Palos Brudfærd«. Han ville først samle befolkningen, og forklare hvad filmen gik ud på, samtidig med at han ville se efter egnede skuespillere og lokaliteter til optagelse. Den 26.–28. juli drog han ud i Angmagssalik Distriktet

til bopladserne Ikatteq, Tiniteqilaaq og Kuungmiut ombord på motorbåden »Dagmar« sammen med Dalsheim, Scheib, Langberg og Kaarale. Rejsen blev nærmest et triumftog for Knud Rasmussen personligt. Alle steder blev han og hans ide modtaget med begejstring. Rygtet ilede foran ham. Endelig skete der noget for menneskene uden for skibstid.

En af de tyske filmfotografer Hans Scheib under optagelserne.

»Saa kunde man da efter Vinterens Ensomhed endelig igen mødes med dem fra de andre Pladser og ogsaa faa at se alt det nye, deres Knud havde taget med sig. Og den kloge og gode lille Knud havde jo udtrykkelig inviteret paa baade Rugbrød og Sælkød, saa det vilde da være helt urimeligt ikke at komme. Ja; Begejstringen var saa stor, at alle straks brød op og vilde med videre rundt for rigtig at faa en Tur ud af det. Teltene blev taget ned og Konebaadene lastet til Randen, og tænk hvor herligt, de blev taget paa Slæb af Motorbaaden. Aah, hvilken Fryd for alle Kvinderne blot at sidde der og se til, mens Baaden skød igennem Vandet som aldrig før. Det var noget helt andet end som ellers at maatte slide med Aarerne i dagevis for at komme til Kolonien. Jo, han forstod at sætte Kulør paa Tilværelsen, deres Knud.

For alle os, der paa det Tidspunkt havde vort Arbejde i Kolonien, var det et uforglemmeligt Øjeblik at se denne Armanda glide frem gennem Fjordens Is. I Forstavnen på Motorbaaden »Dagmar« stod Knud selv for som Islods at lede Sejladsen ind i Havnen, og i Køl-vandet kom de mange tungt lastede Konebaade med hele deres brogede Flok af Kvinder, Børn og Hunde, og til Siderne og bagefter fulgte i en hundredtallig Sværm hele Kajakfolket, hvis rappe Aareblade blinkede i Solen. Vi stod alle som fastnaglede ved dette Syn. Ved Indsejlingen brød alle Grønlænderne ud i Sang. Kvindernes lyse, lidt skingre Stemmer og Mændenes melodiske Basrøster flød sammen til et Tonevæld af ejendommelig og fremmedartet Skønhed.

Fotografen højt til vejs under en optagelse.

Simmujoog, som spillede Mikajik, var et af de mange børn, som var med i filmen, som om de aldrig havde bestilt andet.

Om der blev Fest i Angmagssalik? Det blev simpelthen et Døgn af dem, Livet kun byder faa af. En Lejr blev bygget i en grøn Dalsækning ved Havnen. Konebaad efter Konebaad blev trukket paa Land, vendt med Kølen i Vejret og klodset lidt op i den ene Side, saa man kunde krybe ind under Rælinger. Hvilket dejligt Telt, man saa havde, vandtæt og lige til at flytte ind i; hvor enkelt, hvor let, hvor lykkeligt. Snart flammede Kogebaal mellem de mange Baadhytter, og en Duft af kogt Kød og Spæk drev langs Kysten og ud over den gamle Koloni. Det var noget af det livsaligste. Det var naturligt, at der ikke blot maatte Brød, men ogsaa Skuespil til for hele Folket, og ogsaa det satte Mesteren i Scene. Mens Tilskuerne

grupperede sig langs Havnens Fjeldsider, samlede Storfangerne sig langs Bredden, og snart begyndte en Dyst i det blanke, kolde Vand, hvor de dygtigste kappedes om at vise deres Kunster i Kajak og deres Brug af Fangstredskaberne, og glade Tilraab skyllede ned over dem, der gjorde noget særligt godt. Størst Moro vakte den Øvelse, hvor en Kajak ved Tov fra Land i Ryk blev trukket sidelæns gennem Vandet, og hvor det for Kajakmanden gælder om at holde sig paa ret Køl. De var dygtige, og mange klarede sig, men fik man endelig en til at vælte, vilde Jubelen næsten ingen Ende tage. I Land viste de unge Mænd Øvelser i udspændte Sælremme, og til sidst tog Trommedansen fat, udført af baade Mænd og Kvinder. Og alt imens hørte man Knuds glade Tilraab til de kæmpende. Han opmuntrede dem og glædede dem og gik stille fra gruppe til

— men selvfølgelig skete der ting, som man kunne blive lidt benøvet over.

Filminstruktøren Knud Rasmussen under optagelserne.

Gruppe for at tale med alle og for at studere deres Ansigtsudtryk, og inden Aftenen havde han Oversigt over, hvem der kunde egne sig til de forskellige Roller.« (Bogen om Knud, 1944:290).

Da Knud Rasmussen havde fundet en ung pige, som for ham symboliserede den »typiske« eskimokvinde, blev han af Dallsheim frarådet at bruge denne pige, fordi hun så for eskimoisk ud. Filmens publikum ville jo være europæere. Man ledte så videre efter personer, som også europæere kunne identificere sig med.

Knud Rasmussen ville gerne fortælle om grønlandernes liv og historie til et

større publikum, fra hvem man ikke kunne forvente, at de på forhånd havde kendskab til Grønland. Han ville gennem en dokumentarisk spillefilm fortælle om østgrønlandernes »Kamp for Tilværelsen og deres hele Liv i Glæde og Sorg i den Tidsperiode, der gik forud for den hvide Mands Kolonisation af Egnen.«

Det var hans plan senere at lave en film om polareskimoerne i Thule og en om vestgrønlanderne. Den sidste skulle vise landets udvikling helt frem til nutiden. Knud ønskede, at hans film blev etnografisk korrekt. For at det ikke kun

skulle blive usammenhængende, smukke landskabs scener med et eksotisk folkeliv, ønskede han indlagt en handling, som på den ene side viste, at østgrønlanderne også var ganske almindelige mennesker og på den anden side viste

hvor godt de havde tilpasset sig til livet i det arktiske, og at de havde andre kulturelle værdier og måder at løse konflikter på end Europa. Knud Rasmussen ønskede, at den store verden skulle få respekt for grønlanderne som mennesker.

En af filmens kvindelige skuespillere med sit barn i amaát. – Er det også Amalia?